

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 12, No. 4, 2017, pp. 838 - 852

OJED

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเอง
ของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
Analysis of self-development methods
of the teachers in tutorial institutes in Bangkok

นางสาว สลิล ธนภัทรศรีกุล *

Salila Tanapatsrikul

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุธรง **

Asst. Prof. Jurairat Sudrung, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 6,285 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีหลักแหล่งที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาโครงการต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า มีการวิเคราะห์ตนเองด้านแรงจูงใจ ด้านองค์ประกอบความสำเร็จ ด้านจุดแข็งและจุดอ่อน มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง โดยพัฒนาตนเองจากการอ่านหนังสือ ค้นข้อมูลจากเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทดลองวิธีการสอนใหม่ อบรม สัมมนา เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศึกษาดูงาน ทำให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ เทคนิควิธีสอน มีการแสวงหาแหล่งเรียนรู้และผู้สนับสนุนช่วยเหลือจากเว็บไซต์ อาจารย์ เพื่อน มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในการพัฒนาการเรียนการสอน มีการจัดสรรเวลา มีการเสริมแรง มีการประเมินผลจากผลสัมฤทธิ์การสอบเข้ามหาวิทยาลัย ความพึงพอใจของผู้เรียน บรรยากาศการเรียน การสังเกต แบบประเมิน มีการประเมินปัญหาและอุปสรรค และมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาใหม่

* หน่วยงานสังกัด สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
ที่อยู่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: jeabsalila@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

E-mail Address: jurairat.su@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

This research aimed to analyze a self-development method of teachers in tutorial institutes in Bangkok. The populations were 6,285 tutors from tutorial institutes in Bangkok. There were 30 sample of teachers in tutorial institutes were drawn from the total population, using a purposive sampling method. The samplings were selected by their popularity with learners or their expertise as a lecturer in other institutes or educational projects. The research instrument used was a structured-interview. The statistical analysis used was a content analysis.

The findings of this research were as follows : Self-reflection. The motivation of tutors. The components of this success. The strengths of the tutors and their areas of development as a tutor. Goal. Tutors planned for own professional development. Practice for self-development : Tutors read textbooks. They also tried to apply new teaching techniques. Moreover, tutors sought a training or joined the workshops, seminars, educational field trip of various organizations, learned from the educational specialists, or professors, or peers to elevate their knowledge and teaching techniques. In addition, tutors had time management and reinforcement for themselves.

Self-evaluation: The tutors used exam's results as one of the evidence of goal's achievement.

คำสำคัญ : การพัฒนาตนเอง สถาบันกวดวิชา ครูในสถาบันกวดวิชา หรือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา

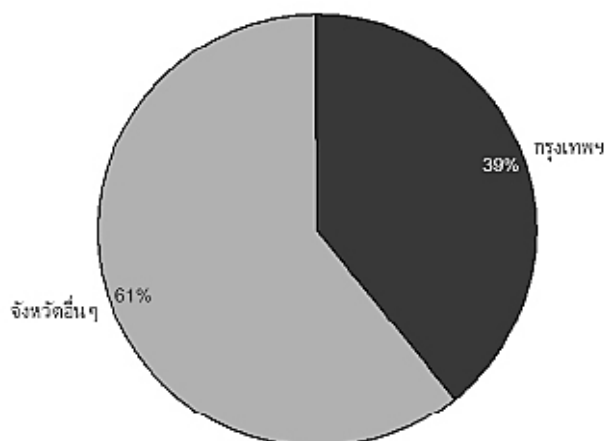
KEYWORD : SELF-DEVELOPMENT / TUTORIAL INSTITUTES / THE TEACHERS IN TUTORIAL INSTITUTES

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ผู้ที่ได้รับการศึกษาย่อมมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ได้รับเกียรติและการยอมรับในสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงกล่าวได้ว่าประเทศที่เต็มไปด้วยประชากรที่สำเร็จการศึกษาในระดับสูง ย่อมแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศอย่างมีศักยภาพในระยะเวลานาน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงกำหนดให้ประชาชนในประเทศมีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาไว้ชัดเจนตามมาตรา 10 ว่า "การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับรองการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 อ้างถึงใน สุวิมล จีระทรงศรี, 2552) และสังคมไทยมีค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาในการเข้าศึกษาสถาบันที่มีชื่อเสียง ซึ่งค่านิยมดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุตรหลานมีการเรียนที่ดีขึ้นโดยการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้และความสามารถที่จะทำให้สอบผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันกวดวิชาจึงเป็นสิ่งที่เข้ามาเติมเต็มความต้องการเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี และจากข้อมูลของศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย (2558) ในปี 2556 มีจำนวนโรงเรียนกวดวิชารวม 2,342

แห่ง แบ่งเป็นในกรุงเทพฯ 565 แห่ง และในภูมิภาค 1,777 แห่ง เพิ่มขึ้น 16.8% จากในปี 2555 ที่มีจำนวนโรงเรียนกวดวิชารวม 2,005 แห่ง และมีจำนวนผู้เรียนที่เรียนกวดวิชารวม 535,695 คน เพิ่มขึ้น 18.0% จากในปี 2555 ที่มีจำนวนผู้เรียนที่เรียนกวดวิชารวม 453,881 คน ซึ่งเฉพาะในกรุงเทพฯ จะมีสัดส่วนผู้เรียนกวดวิชาประมาณ 39% เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ แล้ว ทำให้เห็นว่าจำนวนผู้เรียนที่เลือกเรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ ตามแผนภูมิวงกลมดังภาพ

หน่วย: % ผู้เรียน

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC (Economic Intelligence center) (2015)

แผนภาพที่ 1 : จำนวนผู้เรียนที่เรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ

และศูนย์วิจัยกสิกรไทยยังได้ประมาณการมูลค่าตลาดธุรกิจกวดวิชา ทั้งในส่วนของการเรียนกวดวิชาในรูปแบบโรงเรียนกวดวิชา และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาอิสระที่สอนแบบตัวต่อตัวหรือสอนเป็นกลุ่มในปี 2556 ไว้ที่ประมาณ 7,160 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีมูลค่าประมาณ 7,000 ล้านบาท และเติบโตไปสู่ 8,189 ล้านบาทในปี 2558 หรือเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี ข้อมูลการจัดอันดับสถาบันต่าง ๆ จาก ASTV ผู้จัดการออนไลน์ และ teen M Thai ทำให้เห็นว่าตัวครูผู้สอนได้รับความนิยมชมชอบมากกว่าสถาบัน การเลือกเรียนเกิดจากความชื่นชอบในตัวผู้สอน และข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทยประมาณการมูลค่าตลาดธุรกิจกวดวิชาในปี 2558 ไว้ที่ประมาณ 8,189 ล้านบาท เติบโตร้อยละ 6.8 จากในปี 2557 มีจำนวนผู้เรียนที่เรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้น รวมถึงการปรับเพิ่มราคาการเรียนต่อหลักสูตรการเรียนเพิ่มขึ้น แต่จำนวนผู้เรียนไม่ได้ลดลงเลย กลับมีเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอีกด้วย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนกวดวิชาเหล่านี้มีรายได้มหาศาล มีการประกอบการประสบความสำเร็จ และจากข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งและเป็นการตอกย้ำว่าครูผู้สอนเก่งและมีศักยภาพที่สามารถดึงดูดผู้เรียนให้นิยมชมชอบและเลือกที่จะไปเรียนสถาบันนั้น ๆ ซึ่งครูผู้สอนเหล่านี้มีข้อมูลที่เห็นเชิงประจักษ์และเป็นรูปธรรมแล้วว่าเป็นเหตุผลที่ผู้เรียนเลือกที่จะไปเรียนสถานะนั้น ๆ แต่การที่ครูผู้สอนจะมายืนอยู่ในจุดที่เขาประสบความสำเร็จได้ ครูผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชอบ มีเทคนิคการถ่ายทอดที่เป็นเอกลักษณ์และมีความทันสมัยอยู่เสมอ

การพัฒนาตนเองเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของตนเองไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ผู้เรียนต้องรับผิดชอบในการเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยกำหนดว่าต้องการเรียนเมื่อไร และมีวินัยเรียนรู้อย่างไร อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถในการทำงาน การพัฒนาตนเองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ (Megginson and Pedler, 1992) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความพร้อมทั้งทางสติปัญญา ความสามารถ และแรงจูงใจได้มีการพัฒนาความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยมีโอกาสเลือกวิธีที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพทางการสอน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจตนเอง ปฏิบัติงานของตนเองและสามารถนำตนเองให้พัฒนาได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556)

จากปัญหาและข้อมูลข้างต้นทำให้มีความสนใจในการวิจัยวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเป็นจำนวนมาก ดังที่กล่าวมาข้างต้นส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งจำนวนผู้เรียนที่เรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือคิดเป็นสัดส่วน 39% ของผู้เรียนที่เรียนพิเศษทั่วประเทศ (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2558) และเพื่อให้ทราบว่าครูเหล่านั้นมีการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างไร เพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนในระบบได้มีแนวทางในการนิเทศแบบพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ และสามารถนำผลการวิจัยมาปรับใช้พัฒนาตนเองได้ด้วยตัวเอง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนในระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 6,285 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558) ซึ่งเป็นผู้ที่ปรากฏรายชื่ออยู่ในโรงเรียนกวดวิชา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีหลักแหล่งที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือติวเตอร์ในโครงการต่าง ๆ

ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยวิธีการพัฒนาตนเองโดยได้สังเคราะห์มาจากนักการศึกษาทั้ง 5 ซึ่งเป็นนักการศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยามีผลงานทางด้านการพัฒนามนุษย์ ได้แก่ สุภัททา ปิณฑะแพทย์ และคณะ (2550), รังสรรค์ โฉมยา (2560), Boydell (1985), Megginson and Pedler (1992) และ Watterson & Associates, Inc. (2013) โดยได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง
2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง
3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง
4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์วิธีการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง
 - 1) การวิเคราะห์ตนเอง
 - 2) การประเมินจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง
 - 3) การประเมินการสอน
2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง
 - 1) การจัดลำดับสิ่งที่ต้องพัฒนา
 - 2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ
3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง
 - 1) การเลือกวิธีการในการพัฒนา
 - 2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ
 - 3) การจัดสรรเวลา
 - 4) การเสริมแรง
4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

- 1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย
- 2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค
- 3) การกำหนดทิศทางการพัฒนาใหม่

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร กรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองและโรงเรียนกวดวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาคำหนดเป็นกรอบแนวคิดและเนื้อหาของเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสม และครอบคลุมกับกรอบแนวคิดและขอบเขตการวิจัยที่กำหนดรวมถึงความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความถูกต้องชัดเจนของภาษา และรูปแบบของเครื่องมือแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมและความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์ของเครื่องมือ
7. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองสัมภาษณ์กับครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจำนวน 3 คน นำผลการทดลองที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์ของเครื่องมือ
8. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในสถาบันกวตริชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครในการทำวิจัยและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างในสถาบันกวตริชาต่าง ๆ ภายในระยะเวลาที่ดำเนินการ

2. ติดต่อขออนุญาตหมายเพื่อเข้าไปทำการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเองตามวัน เวลาที่นัดหมายกับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสถาบันกวตริชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ทำการ วิเคราะห์ เนื้อหาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและประสบการณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถาบันกวตริชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ครูผู้สอนในสถาบันกวตริชาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวตริชา ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์สอนอยู่ในช่วง 11-15 ปี วิชาที่สอนส่วนใหญ่ คือ วิชาคณิตศาสตร์ และอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรูปแบบการสอนแบบสอนสด และวิดีโอ

ตอนที่ 2 วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตริชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยนำเสนอผลเรียงลำดับตามความถี่ของความคิดเห็นส่วนใหญ่

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง

1) การวิเคราะห์ตนเอง

ด้านแรงจูงใจ ครูผู้สอนในสถาบันกวตริชาส่วนใหญ่มีความต้องการช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่เรียนอ่อน หรือที่มีปัญหามาจากโรงเรียน และมีความสุขที่ได้เห็นผู้เรียนประสบความสำเร็จ ชอบการถ่ายทอด รักการสอน สอนให้เข้าใจได้ง่าย การสอนพิเศษทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีชื่อเสียง มีเกียรติในสังคม มีหน้าที่การงานที่ดี มีเวลาเพิ่มมากขึ้น สามารถทำการสอนได้อย่างอิสระ ไม่ถูกมองในแง่ลบในการสอนพิเศษ และไม่มีข้อจำกัด หรือติดกรอบการทำงาน บางรายมีพื้นฐานครอบครัวเป็นครู บางรายมีครอบครัวยากจนบิดามารดาไม่มีความรู้

และบางรายมาจากการเห็นภาพความสำเร็จของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ตนเคารพ ด้วยแรงจูงใจดังกล่าว จึงทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทุกคนเลือกมาเป็นครูในสถาบันกวดวิชา ส่วนใหญ่ใช้ความรู้ในรายวิชาที่เคยเรียนมาสอนตามระดับชั้นที่สอน หรือใช้ความรู้ในรายวิชามากกว่าระดับชั้นที่สอน บางรายใช้ความรู้ในรายวิชาที่เคยเรียนมาสอนตามระดับชั้นที่สอนร่วมกับโจทย์การสอบแข่งขันในรายการต่าง ๆ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่คิดว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีความแตกต่างกับครูโรงเรียนในระบบ โดยครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่า สอนเพื่อให้ได้เนื้อหาให้ ความรู้เฉพาะวิชาอย่างลึกซึ้ง โดยมีองค์ประกอบของความสำเร็จ ดังนี้ ด้านเทคนิคการสอน มีเทคนิคเก่งและ น่าสนใจ เกิดจากการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ การสังเกตสิ่งที่น่าสนใจและนำมาปรับใช้ สังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียน มีเทคนิควิธีการเฉพาะ มีเทคนิคการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและชัดเจน ด้านความรู้ มีความรู้ในวิชา ที่สอนอย่างแม่นยำถูกต้องและลึกซึ้ง บนพื้นฐานความรู้อันเป็นข้อเท็จจริงและความทันสมัย ค้นหาข้อมูลใหม่ อยู่เสมอ เพิ่มเติมแบบฝึกหัดและโจทย์ข้อสอบ ทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาพัฒนาเอกสารและสื่อ ประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจาและน้ำเสียง ที่ โดดเด่นในตัวเอง เข้าใจความต้องการของผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้า พบและสามารถซักถามปัญหาได้ง่าย มีความพร้อมในการตอบคำถามผู้เรียน มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ จริงใจ ที่ในการให้ความรู้ มีความรักให้กับการสอนและผู้เรียน เมื่อเจอผู้เรียนพบปัญหา สามารถช่วยเหลือหรือจูงใจ ผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการสอนจะเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการ อ่านหนังสือ เช่น หนังสือ how to teach หนังสือ know how หนังสือหลักของนิเทศศาสตร์ สืบค้นทาง อินเทอร์เน็ต You Tube เช่น Ted Talk เรียนรู้จากการนำวิธีของครูท่านอื่นมาประยุกต์ สังเกตการสอนหรือ การพูดของบุคคลหลายอาชีพ หรือคนที่ประสบความสำเร็จในการสอนเพื่อเรียนรู้วิธีการสอนต่าง ๆ เรียนรู้จาก การสังเกตการสอนของตนเองและพัฒนาการสอนสม่ำเสมอ แบบสอบถามหรือแบบประเมิน และนำมาค้นหา วิธีการ ปรับปรุงส่วนที่ไม่ดีให้ดีขึ้น พร้อมค้นหาวิธีการใหม่ให้ทันสมัย

2) การประเมินจุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเอง

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่จะประเมินจุดแข็งของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ด้าน เทคนิควิธีการสอน โดยมีเทคนิคอธิบายที่เข้าใจง่าย รวดเร็ว ไม่ซับซ้อน มีการสอนที่โดดเด่นฟังแล้วไม่เบื่อ มี เทคนิคการสอนการจำ กระชับ มีความรู้ใหม่ให้ผู้เรียนตลอดเวลา มีอะไรที่พิเศษกว่าครูผู้สอนในสถาบันกวด วิชาท่านอื่น สามารถประยุกต์การสอนบางวิชาร่วมกันได้ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ร่วมกับคณิตศาสตร์ ด้านเนื้อหา สาระ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเป็นผู้เขียน วางแผน จัดลำดับและสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง จัดทำเอกสาร ประกอบการเรียนที่ทันสมัย มีลักษณะเฉพาะ มีสีสันสวยงาม ใช้ภาพเพื่อสื่อความหมาย มีแบบฝึกหัดและโจทย์ ข้อสอบเพิ่มเติม รวมถึงโจทย์ประยุกต์ มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ด้านสื่อการสอน มีทั้งแบบสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อ

ออนไลน์ และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการวัดและประเมินผล ที่เข้มข้นตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประเมินการสอนจากความสำเร็จของผู้เรียน ผู้เรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัย จากเพื่อน รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ จากผลการเรียนที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีชื่อเสียงและมีจำนวนผู้เรียนสมัครเรียนเต็มทุกหลักสูตร ด้านเทคโนโลยี นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ เช่น การตรวจการบ้านผ่านแอปพลิเคชันชื่อว่า teacher kit ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ทำให้การเรียนการสอนสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วโดยใช้เวลาน้อยลง ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้สิ่งใหม่ และเทคโนโลยีใหม่ที่ทันสมัย ด้านมนุษยสัมพันธ์ บรรยากาศในห้องเรียนมีเอกลักษณ์ มีกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องมีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจา น้ำเสียง ใจดีและเป็นที่รัก เป็นคนสนุกสนาน ภาษาที่ใช้เป็นภาษาวัยรุ่น เข้าถึงได้ง่าย เป็นกันเองกับผู้เรียน ไม่ถือตัว ทำให้ผู้เรียนกล้าซักถามและเข้าหา เรียนแล้วไม่เครียด ให้ผู้เรียนทบทวนจนกว่าจะเข้าใจผ่านวิดีโอของโรงเรียนกวดวิชา ให้ความจริงใจในการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน บางรายสร้างความรักและศรัทธาให้ผู้เรียนรู้สึกไว้วางใจกล้าปรึกษาปัญหาต่าง ๆ

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มองจุดอ่อนที่พัฒนาเพิ่มเติม หรือประสบปัญหาการเรียนการสอน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการสอน พัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบออนไลน์ พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนตลอดเวลา ด้านข้อสอบ วันเวลาที่เปลี่ยนไปทำให้ข้อสอบล้าหลังและมีเทคนิคใหม่เกิดขึ้น จึงต้องพัฒนาเนื้อหาและข้อสอบให้ทันสมัยตลอดเวลา ด้านตัวผู้เรียนที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน จึงต้องพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละระดับ เพื่อให้สามารถเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดี ด้านเนื้อหา ควรมีการปรับเนื้อหาให้มีหลากหลายทันสมัย และเหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับตั้งแต่ผู้ที่มีผลการเรียนระดับต่ำจนถึงผลการเรียนระดับสูง การประเมินการสอน ประเมินจากผลสัมฤทธิ์การสอบของผู้เรียน ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการสอบแข่งขันในสนามต่าง ๆ รวมถึงผลการสอบที่โรงเรียน และผลการทำแบบทดสอบ ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียน จากการซักถามความเข้าใจในระหว่างเรียน และการพูดคุยสอบถาม หลังจากเรียนจบ ปริมาณข้อคำถามของผู้เรียนที่ลดลงหรือไม่มีผ่านช่องทางการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ และดูจากการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้ปกครอง มีช่องทางให้คำปรึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line IG หรือ ผ่านพนักงานต้อนรับ หรือ พูดคุยกับครูโดยตรง ประเมินการสอนด้วยตนเองโดยการสังเกตความพึงพอใจ ดูจำนวนของผู้เรียนที่สมัครเรียนอย่างต่อเนื่อง หรือจำนวนผู้สมัครเรียนที่เพิ่มขึ้น และสังเกตบรรยากาศในชั้นเรียน การตอบคำถามของผู้เรียน

หลังการประเมินการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนทันที ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการประเมินในด้านใด ทำให้พัฒนาการสอนได้ดีขึ้น พัฒนาด้านเนื้อหาการสอน

เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน การตอบคำถาม การสื่อสาร ด้านบุคลิกภาพ และการประเมิน สิ่งสำคัญการประเมินการสอนทำให้รู้จุดที่ควรพัฒนา ปรับปรุงเพิ่มเติม ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาให้ความสำคัญกับการประเมินการสอนว่ามีความสำคัญในระดับมากที่สุด

2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง

1) การจัดลำดับสิ่งที่ต้องพัฒนา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีการจัดลำดับโดยการพัฒนาไปตามวาระปรับให้เหมาะสมกับสภาพ เวลาหรือโอกาส เมื่อเจอปัญหาให้ปรับแก้ทันที

2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทุกคนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ให้ผู้เรียนทุกคนสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่หวังได้ มีจำนวนผู้สมัครคอร์สเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งผู้เรียนเดิมและผู้เรียนที่สมัครใหม่ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจกับวิชาที่เรียน ได้รับการชื่นชมจากผู้เรียนหรือผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระ ผู้เรียนเข้าเรียนทุกครั้ง ทำการบ้าน งานที่ได้รับมอบหมาย และแบบทดสอบของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาได้

3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง

1) การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือ สืบค้นข้อมูลตามเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทำการทดลองวิธีการสอนใหม่ สังเกตวิธีที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อบรมสัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ ศึกษาดูงาน

เทคนิควิธีดังกล่าวทำให้สามารถพัฒนาตนเองในด้านความรู้ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาทักษะเทคนิคและวิธีการสอน โดยดูเทคนิคของอาจารย์ท่านอื่น ทำการปรับปรุงวิธีสอน และสร้างเทคนิคการสอนของตนเอง มีแง่มุมใหม่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และเกิดประสบการณ์ต่อผู้เรียน มีวิธีการจำแบบใหม่ พัฒนาปรับปรุงเอกสารการสอน เนื้อหาสาระ ทักษะการสื่อสาร และบุคลิกภาพ

2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ ส่วนใหญ่มีช่องทางที่จะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุนที่ช่วยในการพัฒนาตนเอง จากเว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ต บางส่วนหาแหล่งเรียนรู้หรือผู้สนับสนุนช่วยเหลือในการพัฒนาตนเองมาจากอาจารย์ คนรู้จัก บุคคลที่มีชื่อเสียงเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนเองสนใจ อ่านตำราและบทความ อบรมหรือดูการเรียนการสอนจากต่างประเทศ แลกเปลี่ยนกับเพื่อนในอาชีพเดียวกันหรือต่างอาชีพ ทำการศึกษาจากคนที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ หรือจากห้องสมุด ส่วนใหญ่มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถจะช่วยในการพัฒนาตนเอง

3) การจัดสรรเวลา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเอง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมงขึ้นไป และส่วนใหญ่คิดว่าการจัดสรรเวลาให้กับการพัฒนาตนเองมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

4) การเสริมแรง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ไม่เครียดกับการสอน บางส่วนเกิดความเครียดและมีวิธีคลายเครียดหรือพักผ่อนเพื่อการเสริมแรง โดยการนอนหลับให้เพียงพอ ออกกำลังกาย เที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ สังสรรค์กับเพื่อน อยู่กับครอบครัวหรือบิดามารดา ซื้อของตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า เสริมสวย อ่านหนังสือ หรือนั่งสมาธิ

4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย การพัฒนาตนเองครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการประเมินความสำเร็จ ด้วยวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การสอบของผู้เรียนในสนามสอบต่าง ๆ และความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยวิธีการดูจำนวนผู้เรียนที่มาสมัครเรียนเต็มทุกหลักสูตรที่เปิดสอน บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระในชั้นเรียน ประเมินหลังการสอนเสมอ เปรียบเทียบวิธีการสอนในอดีตกับปัจจุบัน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง ค้นหาวิธีการใหม่ในการสอน พัฒนาการสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้รวดเร็ว ประเมินจากผลที่ตนเองใช้การสังเกต จากการกระทำต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกลและการสังเกตการสอน แบบประเมิน ประเมินจากผู้เรียน จากข้อมูลป้อนกลับประเมินความสำเร็จจากจำนวนการแชร์คลิปวิดีโอ ประเมินจากพัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก

2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง แต่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาได้ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดมาจากตนเอง เรื่องเวลาในการสอน ด้านงบประมาณ เทคนิค วิธีการและสื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี เช่น การทำหลักสูตรเรียนออนไลน์ อุปกรณ์และสถานที่ที่ไม่เพียงพอ ปัญหาด้านสุขภาพ และด้านการตลาด จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวมีวิธีแก้ไขโดยพยายามปรับตารางเวลาของตัวเอง หางบประมาณเพิ่ม หาผู้ช่วยเหลือสนับสนุน สอบถามและศึกษาจากผู้รู้ ศึกษาวิธีการเพิ่มเติม

3) การกำหนดทิศทางการพัฒนาใหม่ การพัฒนาตนเองสำเร็จตามเป้าหมายมีแนวทางที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะให้ความรู้ มีการสอนให้เต็มที่ มีการปรับปรุงค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ทั้งในเรื่องของการสอนและเทคโนโลยีเพื่อให้แข่งขันกับสถาบันอื่นๆ ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เร็วขึ้น ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ค้นคว้าอ่านหนังสือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา พยายามทดสอบตัวเอง โดยการทำข้อสอบโจทย์ใหม่ ๆ พัฒนาการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น มองปัญหาให้เป็นโอกาส มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จะต้องให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน สามารถนำไปต่อยอดได้ มีสถิติการสอบเข้า มีแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและดีขึ้น จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น พยายามเจอบุคคลภายนอกให้มากขึ้น

เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและนำความคิดที่ดีไปพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของตนเอง เข้าประชุมสัมมนากับผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาให้ได้เห็นมุมมองที่ต่างจากเราและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ทำวิจัยและอ่านงานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ และพัฒนาตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ประเมินตนเอง

จากการวิจัยพบว่าการประเมินจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่จะประเมินจุดแข็งของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มีด้านเทคนิควิธีการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดและสอน ที่เข้าใจง่าย รวดเร็ว ไม่ซับซ้อน มีด้านเนื้อหาสาระ ที่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเป็นผู้เขียน วางแผน จัดลำดับ และสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง และนำมาจัดทำเอกสารประกอบการเรียนที่ทันสมัยมีลักษณะเฉพาะของแต่ละคน มีด้านสื่อการสอน ทั้งแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีด้านการวัดและประเมินผล ส่วนสำคัญคือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีด้านเทคโนโลยี โดยใช้แอปพลิเคชันการสอนที่ชื่อว่า teacher kit เป็นต้น มีด้านมนุษยสัมพันธ์ บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนาน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจา น้ำเสียง ใจดีและเป็นที่รักเรียนแล้วไม่เครียด และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มองจุดอ่อนที่พัฒนาเพิ่มเติม หรือประสบปัญหาการเรียนการสอน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอนที่ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสอน เพราะเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ด้านข้อสอบ เนื่องจากมีการสอบแข่งขันหลายรายการ มีข้อสอบและมีเทคนิคใหม่ ๆ เกิดขึ้น ด้านตัวผู้เรียนและเนื้อหา เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน จึงต้องพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละระดับ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาควรทำเพื่อให้ตนเองได้รู้ข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงว่าคืออะไร มีด้านไหนที่ดีแล้วให้คงไว้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ส่วนด้านไหนที่ต้องแก้ไขปรับปรุงเมื่อพบควรรีบแก้ไขปรับปรุงทันที เพื่อจะได้ไม่เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งไม่มีมีใครที่ดีพร้อมทุกอย่างจึงควรหมั่นสำรวจตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับ Megginson and Pedler (1992) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ตนเอง (Self - diagnosis) การเริ่มสำรวจวิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเอง และนำจุดบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขตนเอง

2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง

การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทุกคนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทำงาน เป้าหมายความสำเร็จต้องการให้ผู้เรียนทุกคนสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่หวังได้ มีจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจะทำได้ก็ตาม สิ่งที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือการทำงานอย่างมีแผน โดยการวางแผนจัดลำดับสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพื่อให้ทราบว่าควรทำอะไรก่อนหรือหลัง

และสิ่งที่สามารถปรับได้ทันที เมื่อปรับแล้วจะลดจุดอ่อนลงได้ด้วย ซึ่งจุดอ่อนนั้นอาจมีผลกระทบกับด้านอื่น ๆ ด้วย แต่เมื่อแก้ไขแล้วผลกระทบนั้นก็หมดไปด้วย จากนั้นให้จัดลำดับความสำคัญ แก้ไขสิ่งที่มีผลกระทบมากที่สุดก่อน และมากำหนดเป้าหมายของการทำงานเหล่านั้น เพื่อให้เราสามารถปฏิบัติงานอย่างมีจุดหมาย และทำให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ สอดคล้องกับ จารุนันท์ อิทธิอาวัชกุล (2552) ที่กล่าวว่า การจัดลำดับสิ่งที่จะต้องพัฒนา เป็นการเตรียมพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบโดยกำหนดสิ่งที่จะพัฒนาไว้ตามลำดับ สิ่งไหนที่มีผลต่อตนเองมากที่สุด ควรจัดลำดับไว้ก่อนและดำเนินการพัฒนาก่อน เพราะถ้าสามารถแก้ไขหรือพัฒนาได้ก่อนก็จะส่งต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย และการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาตนเอง เป็นการคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตนเอง บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและความเป็นไปได้ในการพัฒนา

3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง

จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง มีวิธีการดังนี้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งแบบรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการสืบค้นข้อมูลตามเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากในและต่างประเทศ ทำการทดลองวิธีการสอนใหม่ๆ สังเกตวิธีที่ประสบความสำเร็จที่สุด เข้ารับการอบรม สัมมนากับหน่วยงานต่างๆ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ไปศึกษาดูงาน การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ มีช่องทางที่จะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุน โดยใช้ช่องทางจาก เว็บไซต์ ต่าง ๆ ใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลและค้นคว้าจากสื่อฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ จากครู อาจารย์ เพื่อน คนรู้จัก บุคคลที่มีชื่อเสียงเฉพาะทาง อ่านตำราและบทความต่าง ๆ เข้าอบรมที่ต่างประเทศ ดูการเรียนการสอนต่างประเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพัฒนาตนเอง จะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ การที่จะพัฒนาตนเองได้ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และหาผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้สามารถพัฒนาตนเองได้ สอดคล้องกับ Megginson and Pedler (1992) ที่กล่าวว่า การแสวงหาทรัพยากรที่เหมาะสม (Finding appropriate resources) เป็นขั้นกำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผ่านการศึกษ การแสวงหาความรู้ ค้นหาแหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีการฝึกปฏิบัติ โดยทรัพยากรนั้นๆต้องเหมาะสมกับตนเอง และการสรรหาผู้สนับสนุนช่วยเหลือ (Recruit of other people) เพื่อให้ความพยายามของตนเองประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น เพื่อนร่วมงาน เพื่อนหรือคนที่มีทักษะความชำนาญ หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดๆ จึงนับว่าเป็นการเรียนรู้โดยการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน ความอดทนและความพยายามมุ่งมั่น เป็นความพยายามในระหว่างการเรียนรู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Strickability and preseverance) ในการพัฒนาตนเองนั้น ผู้พัฒนาตนเองต้องมีความมุ่งมั่น อดทน ต่อสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และต้องใช้เวลาให้คุ้มค่า มีการควบคุมตนเองเพื่อให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

จากการวิจัยพบว่า การประเมินผลการพัฒนาตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย ในการพัฒนาตนเองครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการประเมินความสำเร็จ ประเมินผลสัมฤทธิ์การสอบ และความพึงพอใจของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระในชั้นเรียน ส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง แต่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคได้ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดมาจากตนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา มีแนวทางที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีทิศทางในการพัฒนาด้วยการพยายามเจอบุคคลภายนอกให้มากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและนำความคิดที่ดีไปพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของตนเองต่อไป

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อทำงานเสร็จสิ้นควรมีการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อพิจารณาผลที่ได้รับว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ และมีสิ่งใดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นเมื่อมีการพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะได้สามารถกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่อีกครั้งได้ และสามารถวางแผน แก้ไขหากปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้น ยังไม่ได้รับการแก้ไข แต่ถ้าหากได้รับการแก้ไขแล้ว เพื่อที่พยายามไม่ให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคเดิมซ้ำอีก สอดคล้องกับ Watterson & Associates, Inc (2013) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluate Results) ในขั้นตอนนี้มีความจำเป็นที่จะต้องประเมินจุดแข็ง หรือพฤติกรรมที่ระบุไว้ว่าจะต้องดำเนินการปรับหรือพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาตนเองให้เป็นไปในทิศทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ และขั้นการกำหนดทิศทางใหม่ (Re-set Direction) หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาตนเองมาแล้ว บุคคลจะต้องพิจารณาว่าจากนี้จะต้องดำเนินการอะไรอีกบ้าง เพื่อรักษาไว้ซึ่งจุดแข็งของตนเอง และอย่าลืมว่าการพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การพัฒนาตนเองของครูในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้ทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่าง ได้เรียนรู้วิธีการของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ไม่มีกฏเกณฑ์ หรือศึกษานิเทศก์เข้ามาช่วยเหลือ แต่สามารถทำภารกิจได้ด้วยตัวเองและประสบความสำเร็จในการสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากครูท่านอื่นที่อยู่โรงเรียนในระบบ ได้นำวิธีการจากงานวิจัยนี้ไปใช้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการสอนได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชากับครูโรงเรียนในระบบในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

จารุพันธ์ อธิธำวักกุล. (2553). *บริหารคนเหนือตำรา*. เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส. กรุงเทพมหานคร.

มาลีณี จุฑาปะมา. (2553). จิตวิทยาการดำเนินชีวิตกับการพัฒนาตน. เรวัตการพิมพ์. บุรีรัมย์.

รังสรรค์ โฉมยา. (2560). บทที่ 6 การพัฒนาตน[ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://edu.msu.ac.th/rungson/teach/document/0023016/pdf/10.pdf> [15 มีนาคม 2560].

วิทยากร เชียงกุล. (2552). อธิบายศัพท์จิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง. สายธาร. กรุงเทพมหานคร.

วินัย เพชรช่วย. (2553). การพัฒนาตน Self Development. แหล่งที่มา :

http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Self_Development.htm. [19 กุมภาพันธ์ 2560].

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). โรงเรียนกวดวิชาปี 58 แข่งขันรุนแรงขึ้น...คาดจำนวนนักเรียนไม่ลดลง ส่งผลให้ตลาดยังคงเติบโต 6.8%. แหล่งที่มา :

<https://www.kasikornresearch.com/th/keconanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=33786> [13 กุมภาพันธ์ 2560].

สุภัททา ปิณฑะแพทย์, กุญชรี้ คำขาย, เอมอร กฤษณะรังสรรค์. (2550). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ.

สุวิมล จีระทรงศรี. (2552). ผลสัมฤทธิ์ของการกวดวิชาและการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2558). สถิติสัดส่วนโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา

2558[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://spea.opec.go.th/schools.php?year=2558>. [8 เมษายน 2560]

ภาษาอังกฤษ

Boydell, T. (1985). Management self-development: A guide for managers,

organisations and institutions. International Labour Office. Geneva, Switzerland.

Meggison, D. (1992). Self-development: A facilitator' guide. McGraw-Hill. London.

Watterson and Association, Inc. (2013). The Six-Steps Personal Development Process.

แหล่งที่มา : <http://www.wattersonassociates.com/services/personal-career-guidance/the-six-step-personal-development-process.aspx> [12 กุมภาพันธ์ 2560].